

UUSI TESTAMENTTI AVAUTUU, osa 50ms

JOHANNEKSEN EVANKELIUMI

MONIMUOTOISUUS JA YHTENÄISYYS

Raamatusta on kaksi puolta, jotka tulee pitää tasapainossa, MONIMUOTOISUUS ja YHTENÄISYYS. Raamattu on kirjasto. Sillä on 40 kirjoittajaa. Se on kirjoitettu n. 1500 vuoden aikana. Kirjoituksissa on käytetty kolmea eri kieltä. Kukaan kirjoittajista ei ole tajunnut kirjoittavansa Raamattua.

MONIMUOTOISUUS on suuri siksi, ettei Pyhä Henki ole käyttänyt ihmistä kuin tekstinkäsittelyohjelmaa. Hän käytti heidän persoonaansa ja erilaista kirjoitustyyliänsä. Siksi kirjoituksissa on niin paljon vaihtelevuutta. Kuitenkin Raamatun läpi kulkee yhtenäisyys. Inhimillisiä kirjoittajia on 40 ja jumalallisia editoreja on yksi. Näistä muodostuu ”monimuotoisuus ja yhtenäisyys”. Erilaiset kristityt pelkäävät jompaakumpaa:

1. LIBERAALIT pelkäävät Raamatun ”yhtenäisyyttä”. He haluavat poimia ja valikoida osia ja asettaa niitä vastakkain. He haluavat lukea Raamatun ”riekaleina” – sakset kädessä. He haluavat leikellä pois sen, mikä ei tunnu sopivan kuvaan.

2. TAVALLISET KRISTITYT pelkäävät sen ”monimuotoisuutta”. He pelkäävät löytävänsä ristiriitaisuuksia tai epä johdonmukaisuuksia. Ja onhan siellä joitakin asioita, jotka täytyy tutkia huolella selvittääkseen ne.

MONIMUOTOISUUS

Me tutkimme yhdessä monimuotoisuutta ja huomaamme, että jokainen Raamatun kirja on omalaatuinen. Synoptikot katsovat yhdestä näkökulmasta, Johanneksella taas on eri näkökulma. Synoptikot tarkkailevat asioita ”ulkoisesti”, Johannes taas pyrkii pääsemään asioiden sisälle. Kun tutkimme evankeliumeja, meidän tarkkailupisteemme ovat: 1. Mitä hän sanoi? 2. Mitä hän teki? 3. Kuka hän oli?

Johannes jättää pois paljon synoptikkojen tekstiä voidakseen kuvata Jeesusta sisäisesti. Johannes kertoo vain 7 ihmeestä. Muissa evankeliumeissa niitä suorastaan vilisee. ”Valtakunnasta” Johannes vaikennee lähes tyystin. Se mainitaan vain kahdesti:

3. Jeesus vastasi ja sanoi hänelle: "Totisesti, totisesti minä sanon sinulle: joka ei synny uudesti, ylhäältä, se ei voi nähdä JUMALAN VALTAKUNTAA".

4. Nikodeemus sanoi hänelle: "Kuinka voi ihminen vanhana syntyä? Eihän hän voi jälleen mennä äitinsä kohtuun ja syntyä?"

5. Jeesus vastasi: "Totisesti, totisesti minä sanon sinulle: jos joku ei synny vedestä ja Hengestä, ei hän voi päästä sisälle JUMALAN VALTAKUNTAAN. (Joh.3:3-5).

Siinä missä joitakin asioita on jätetty pois, joitakin hyvin tärkeitä asioita on lisätty. Seitsemästä (7) ihmeestä, jotka Johannes mainitsee, viisi on kokonaan uusia; vain kaksi on toistoa. Johanneksen ihmeet alkavat veden muuttamisella viiniksi (luku 2) ja päättyvät Lasaruksen herättämiseen kuolleista (luku 11).

IHMEET MERKKEINÄ

Miksi Johannes on valinnut kokonaan erilaiset ihmeet? Yksi johtolanka on siinä, että hän ei kutsu niitä ihmeiksi. Hän kutsuu niitä MERKEIKSI. Merkki viittaa aina kohti jotakin, joka on sen itsensä ulkopuolella. Johannes pitää ihmeitä hyvin merkityksellisinä. Tavallinen ihminen on vain kiinnostunut näkemään ihmeen. Johannesta kiinnostaa, mihin tuo ihme viittaa. Hän katsoo ihmeen läpi ja yli ja yrittää ymmärtää, mitä se sanoo. Siksi hän kutsuu ihmeitä ”merkeiksi”. Ja hän valitsee ne ihmeet, jotka ovat selkeimmät merkit ja osoittavat sitä kohti, minkä hän haluaa osoittaa kulkijoilleen.

LISÄYKSIÄ MUIHIN EVANKELIUMEIHIN

Pietarin jalkojen pesu (luku 13) on Johannekselle hyvin tärkeä asia. Muissa evankeliumeissa Jeesus puhuu suurille joukoille – **Johannes kiinnittää huomion yksittäisiin ihmisiin:** Nikodeemus (luku 3) ja Samarian nainen (luku 4).

SEITSEMÄN SUURTA LAUSUMAA JEESUKSESTA

MINÄ OLEN

1) Taivaallinen leipä, 6:32,33,35,48-51. 2) Maailman valkeus, 8:12. 3) Hyvä Paimen, 10:11. 4) Ovi, 10:9. 5) Ylösnousemus ja elämä, 11:25. 6) Tie, totuus ja elämä, 14:6. 7) Totinen viinipuu, 15:1.

Miten ihmeessä muilta kirjoittajilta nämä merkittävät sanat jäivät huomaamatta?! Johannekselle ne olivat tärkeimpiä asioita, mitä Jeesus koskaan sanoi. Ne ovat merkkejä, jotka osoittavat, kuka Jeesus oli.

PAINOTUKSEN MUUTOS

Muut evankeliumit pyrkivät mukautumaan Markuksen aikajaksoon: 30 kk pohjoisessa Galileassa, jota seuraa 6 kk etelässä. Mutta Johannes on aivan erilainen. Lähes kaikki, mistä Johannes kertoo, tapahtuu etelässä. Ja mielenkiintoista, että tapahtumat ovat ennen eikä myöhemmin. TÄSSÄ NÄYTTÄÄ OLEVAN RISTIRIITA: Matteus, Markus ja Luukas sanovat, että Jeesus vietti palvelutehtävänsä ensimmäiset 30 kk pohjoisessa. Mutta Johannes sanoo, että Hän oli sen ajan etelässä.

Tässä on kohta, johon liberaaliteologit mielellään osoittavat ja sanovat, että selvä ristiriitahan siinä on. Niinpä kertomukset eivät voi olla historiallisesti tarkkoja. Mutta jos lukee Johanneksen tarkkaan, huomaa että Jeesus todella meni aluksi etelään, MUTTA VAIN JUHLIA VARTEN. Kunnan juutalaisen tavoin **Hän meni Jerusalemiin kolme kertaa vuodessa.** Ja Johannes keskittyy hänen käynteihinsä etelässä enemmän kuin siihen, mitä Hän teki pohjoisessa – joten ristiriitaa ei ole. Johannes korostaa niitä kolmea vuosittaista vierailua esimerkiksi lehtimajanjuhlille, joista muut eivät edes mainitse. Mutta Jeesus meni näille juhlille ja sanoi joitakin hyvin tärkeitä asioita siellä.

TYYLIN MUUTOS

Kaikki lyhyet vertaukset puuttuvat. Sen sijaan Jeesus näyttää olevan keskellä loputonta väittelyä ja pitkiä keskusteluja. Kun Jeesus meni etelään, Hän muutti täysin opetustyyliään; valtaosin siksi, että etelässä Hän joutui jatkuvasti väittelyihin juutalaisten kanssa siitä, KUKA HÄN OLI. Johanneksen 8. luku on hyvä esimerkki tästä. Juutalaiset sanoivat hyvin ilkeästi Jeesukselle: ”Me tiedämme, kuka meidän isämme on.” ”Me emme ole aviottomia lapsia.” ”Me emme ole äpäriä.”

Mutta Jeesus vastaa heille: ”Minä tiedän, kuka minun Isäni on, mutta te ette tunne Häntä.” ”Minä tunnen Hänet.”

Koko juttu on keskustelua. Se on dialogi ja väittely käy kuumana Jeesuksen ja juutalaisten välillä.

JAKO KAHTEEN

Tämä johtaakin meidät hyvin tärkeään asiaan. Luemme Johanneksesta, että juutalaiset vihasivat Jeesusta, ja että Hän sai aina kiistellä juutalaisten kanssa, ja että JUUTALAISET RISTIINNAULITSIVAT HÄNET. Me olemme vaarassa tehdä sen suuren erehdyksen, että sovellamme sen koskemaan koko kansaa. Tätä näkemystä on kutsuttu ANTISEMISTIKSI viimeiset 2000 vuotta. On todella surullista, että historiallisesti kristittyjen asenne juutalaisia kohtaan on ollut: TE SURMASITTE JEESUKSEN!

Mutta kun Johannes sanoo ”juutalaiset”, hän tarkoittaa ETELÄN JUUTALAIKSA, Juudealaisia. Hän ei tarkoita galilealaisia. Tämä on erittäin tärkeää huomata. Johannes, joka oli juutalainen kuten Jeesuskin ja kaikki apostolit, ei sanonut että olemme kaikki osallisia tähän. Sen sijaan hän sanoi, että Juudean juutalaisten kanssa Jeesus ei tullut toimeen. Aina kun Jeesus meni etelään Hän törmäsi yhteen ”juutalaisten” kanssa. Se merkitsi yksinkertaisesti JUUDEALAIKSA. Johanneksen evankeliumi ei ole antisemistinen!

Juutalaiset eivät pidä Johanneksen evankeliumista. Niin monet kristityt ovat käyttäneet sitä syyttääkseen juutalaisia Jeesuksen tappamisesta. Monet juutalaiset kuitenkin rakastivat Jeesusta. He seurasivat Häntä ja perustivat seurakunnan meitä varten.

TEOLOGISIA KESKUSTELUJA

Johanneksen evankeliumissa on pitkiä teologisia keskusteluja. Eettisten keskustelujen sijaan keskitytään uskon perusteisiin. Johannekselta löytyy vähän kristilliseen etiikkaan liittyviä käyttäytymisohjeita. Matteus taas kiinnittää käyttäytymispuoleen varsin paljon huomiota. Johanneksen evankeliumi puhuu siitä MIHIN ME USKOMME!

Väinö Hotti / David Pawson